

Marie Bjerres tale ved konferencen for 50-året for fri abort i Danmark

Taler

Marie Bjerre
Digitaliseringsminister og
minister for ligestilling

Dato

24. maj 2023

Sted

Landstingssalen,
Christiansborg

[Indledning]

Moderdødelighed. Blødning. Infektioner. Fysiske og psykiske komplikationer. Sociale stigma. Skam. Kvinder, der truede med at tage deres eget liv. Og nogle, der gjorde det. Det var konsekvenserne af illegale og usikre aborter.

”Der er mindesmærker for første og anden verdenskrig, for alskens store begivenheder. Men hverken til minde om de mange ofre for ulovlige aborter eller dem der, der lovliggjorde abort. Men det handler jo også udelukkende om kvinder...”

Det sagde den franske forfatter og nobelprismodtager Annie Ernaux i en artikel i Weekendavisen sidste weekend. Hun udgav i 1999 bogen ”Hændelsen” om hendes egen illegale abort.

I dag markerer vi 50-året for den frie abort i Danmark. Historiens vingesus kan mærkes her i Landstingssalen på Christiansborg. Og måske kan vi i dag tilføje lidt til den historie – mere om det senere.

Det var en stor sejr, da Folketinget i 1973 valgte at sikre kvinders og pigers ret til at bestemme over deres egen krop og få en sikker abort. Det var en ligestillingssejr.

[Den frie aborts betydning]

For 50-året for retten til den frie abort er ikke en markering af de første aborter i Danmark. Kvinder og piger har altid – i Danmark og i resten af verden – fået foretaget aborter.

Men inden 1973 blev aborter ofte foretaget under kummerlige, uhygiejniske forhold. Kvinder og piger rejste til udlandet. Og de kunne risikere fængselsstraf, hvis det blev opdaget, at de havde fået en abort.

At blive mor til et barn kan være en af de mest livsbekræftende og fantastiske oplevelser i en kvindes liv. Så det at få en abort er ikke et let valg. Men det er et valg, man som kvinde selv skal tage.

Og den frie abort gav kvinder mulighed for at træffe et aktivt valg. Kvinder fik mulighed for at vælge, hvordan deres fremtid skulle se ud. Og de fik mulighed for at vælge en abort under ordnede forhold.

[Vi skal tage debatten og undgå stigmatisering]

På 50 år har samfundet og videnskaben rykket sig, og i dag står vi en ny situation.

Der findes flere sikre abortmetoder, og kvinder tilbydes mildere medicinske aborter. Vi er også blevet bedre til at foretage fosterscreening og til at diagnosticere sygdomme. I dag får de fleste, der søger om abort efter 12. uge, dispensation.

Derfor er det også naturligt og vigtigt, at vi her 50 år efter kan drøfte reglerne. Drøfte balancerne.

Skal en 16-årig have sine forældres samtykke til at få en abort, når den seksuelle lavalder er 15 år, og man som 15-årig kan samtykke til andre behandlinger i sundhedsvæsnet? Skal den unge etniske minoritets kvinde gå til sine forældre og bede dem om lov til at få en abort?

Jeg er glad for, at jeg her i dag - på 50 året - kan komme med en udmelding fra regeringen.

Regeringens ønsker, at unge kvinder skal kunne bestemme over deres egen krop og liv. At de selv skal kunne træffe valget om, hvorvidt de ønsker en abort. Det er deres liv. Deres krop. Deres valg.

Derfor vil vi ændre grænsen for forældresamtykke, så den flugter med den seksuelle lavalder.

Vi skal turde tage debatten om reglerne og grænserne. Og her er det vigtigt, at huske på de kvinder, der har stået eller står med det svære valg.

Tove Ditlevsen skrev i 1971 i sine erindringer "Gift" om sin egen illegale abort, "Måske har en masse kvinder oplevet, hvad jeg oplever nu, men man taler ikke om det."

Jeg tror, at forfatterens refleksion stadig er aktuel. Det er ikke en let beslutning, at afbryde en graviditet. Det er ikke noget, man bare gør.

Samtidig er det stadig noget, som de færreste af os taler helt åbent om. Abort må aldrig blive noget, vi fordømmer. Eller udskammer. Vi skal støtte - ikke stigmatisere.

Derfor er det også afgørende, at vi fortsat har bred folkelig opbakning til reglerne. Retten til fri abort skal ikke blive eller være en kampplads, der deler vandene.

[Outro - backlash mod den frie abort]

I Danmark er der heldigvis bred opbakning til abort. 91 % af danskerne støtter retten til fri abort. Det giver os et godt grundlag for en konstruktiv debat. Men vi skal ikke underkende, at der er en stigende modstand mod kvinders rettigheder globalt.

På tværs af kloden ser vi et backlash. Kvinders fundamentale rettigheder er under pres. Det gælder også retten til abort. Det sker ikke kun i fjerne lande. Men også i lande, vi normalt opfatter, vi deler værdier med.

På det bagtæppe er det særligt vigtigt, at vi markerer, at vi står sammen om kvinders rettigheder i dag. I morgen. Og i fremtiden.

Det er vigtigt, at vi markerer 50 året for den frie abort. For med Ernauxs ord, så har vi en erindringspligt. ”For hvis man ikke mindes den kamp, eroderes kvinders rettigheder”.

I dag markerer vi, at 50-året for den frie abort er, og var, en milepæl for ligestillingen i Danmark. Men også at vi tør tage debatten om grænser og samtykke.

Jeg ønsker jer en god konference og gode debatter.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Festtale, Kvindebevægelsen, Venstre

Relateret

Gry Jexens tale ved konferencen for 50-året for fri abort i Danmark
24. maj 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/marie-bjerres-tale-ved-konferencen-for-50-aret-for-fri-abort-i-danmark>